

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nieuwsbrief
Nummer 2 | Mei 2011

Ecoduct Wolfhezerheide

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Ontwerpschets ecoduct Wolfhezerheide **Bron:** Zwarts & Jansma Architecten

Inhoud

Stand van zaken | Ontwerp | Veilige overstek | Wandelmogelijkheden uitgebreid | Open dag

Rijkswaterstaat realiseert in 2011 even ten zuiden van Wolfheze een ecoduct over de A50 ter hoogte van verzorgingsplaats Kabeljauw. In deze tweede nieuwsbrief informeren wij u over de stand van zaken van de werkzaamheden. Ook staan we stil bij de dieren die het ecoduct straks gaan gebruiken en bij de uitbreiding van de wandelmogelijkheden.

Stand van zaken

Het middengedeelte van het ecoduct is gereed. De afgelopen weken is hard gewerkt aan de bouw van de middenpijler en het landhoofd aan de westzijde. De aannemer is inmiddels gestart met de bouw van het landhoofd aan de oostzijde. Dit is het gebied waar het ecoduct een bijzonder archeologisch gebied raakt. Voordat het landhoofd aan deze zijde kan worden gebouwd moeten eerst de resultaten van het archeologisch onderzoek bekend zijn. Tussen medio mei en medio juni worden de liggers - de grote betonnen platen die het dak van het ecoduct over de A50 vormen - gelegd.

Tijdens de werkzaamheden blijven de hoofdroutes in het natuurgebied open. Mogelijk worden enkele paden tijdelijk afgesloten. Het fietspad langs de A50 wordt uitsluitend afgesloten indien er een onveilige situatie ontstaat voor de fietsers. Zoals bijvoorbeeld tijdens het leggen van de liggers. Dit gebeurt in de nachtelijke uren zodat het verkeer en de fietsers hier zo min mogelijk hinder van ondervinden.

Ontwerp ecoduct

Het ontwerp en de inrichting van het ecoduct zijn in overleg met alle betrokken partijen tot stand gekomen. Behalve Rijkswaterstaat hebben Natuurmonumenten, Pro Persona (voorheen De Gelderse Roos), de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), de gemeente Renkum, de provincie Gelderland en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (brandweer) meegedacht over een zo optimaal mogelijke inpassing in het cultuurhistorisch en ecologisch waardevolle gebied.

De inrichting wordt geschikt gemaakt voor de grote populatie reptielen en amfibieën die in het gebied leven. De wandelvoorziening, die naast het ecoduct wordt gerealiseerd, is door middel van een wand gescheiden van het ecoduct. Op deze manier vindt geen verstoring plaats van de dieren die van het ecoduct gebruikmaken. Het volledige ontwerp van het ecoduct en de wandelvoorziening is te zien op www.rijkswaterstaat.nl/A50Valburg-Grijsoord.

De levendbarende hagedis Foto: H. Veerbeek

Facts & figures

- Breedte ecoduct: 46 meter
- Lengte van de langste ligger: 43 meter
- Totale overspanning ecoduct: 71 meter
- Breedte wandelvoorziening: 2,5 meter

Veilige oversteeek bijzondere populatie

De aanleg van de A50 tussen knooppunten Valburg en Grijsoord in 1972 zorgde ervoor dat destijds twee, volledig van elkaar gescheiden, heidegebieden ontstonden: de Doorwerthse Heide aan de noordzijde en de Wolfhezerheide aan de zuidzijde van de snelweg. De in deze gebieden voorkomende zoogdieren kregen het daardoor moeilijk, omdat hun leefgebied te klein werd. Alleen vogels kunnen een snelwegbarrière zonder problemen nemen.

Meerjarenprogramma Ontsnippering

Al jaren treft Rijkswaterstaat maatregelen om de natuur zoveel mogelijk te beschermen. Bijvoorbeeld om versnippering van natuurgebieden te herstellen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu is hiervoor vertegenwoordigd in het Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPo, www.mjpo.nl). Ook binnen het project 'Wegverbreding A50 Valburg - Grijsoord', waarbij de weg is verbreed van 2x2 naar 2x3 rijstroken, is het tegengaan van versnippering een belangrijk aandachtspunt.

De bouw van het ecoduct Wolfhezerheide is één van de op dit moment 215 geplande MJPo-projecten. De twee gescheiden heidegebieden rond Wolfheze worden zo weer met elkaar verbonden en het leefgebied van de aanwezige dieren vergroot.

Gezondere populatie

De Wolfhezerheide is op meerdere fronten een bijzonder natuurgebied. Zeker ook omdat in dit relatief kleine gebied alle in Nederland voorkomende reptielen en amfibieën voorkomen. Dat is in ons land uniek! Sinds de aanleg van de A50 konden de adder, de gladde slang en de ringslang zich alleen handhaven op de Wolfhezerheide. Maar ook daar verminderde hun aantal snel. De heikikker is momenteel alleen te vinden in de omgeving van de Heelsumse beek. Deze kikker is voor de voortplanting afhankelijk van de aanwezigheid van water. Pas sinds de aanleg van een poel op de Doorwerthse Heide in 1998 is hierin voorzien. Dat was voor de populatie op die heide al te laat.

Aan beide zijden van de A50 leven zand- en levendbarende hagedissen en de hazelworm in gescheiden populaties. Door de aanleg van het ecoduct krijgen ook deze diersoorten een goede mogelijkheid om soortgenoten in het aangrenzende heidegebied veilig te bereiken en nieuwe gebieden te bevolken. Dit zal uiteindelijk zorgen voor een gezondere populatie.

Edelhert

Het ecoduct wordt vooral voor de reptielen en amfibieën aangelegd, maar ook andere dieren zullen hiervan kunnen profiteren. Bijvoorbeeld reeën, konijnen, hazen, diverse muizen en talloze soorten insecten. Zelfs vlinders zullen de oversteek door de luwte van het ecoduct veiliger kunnen maken. Door de rijwind van de auto's overleven ze zonder deze voorziening een oversteek niet snel. Tot slot wordt ook de kans op een ontmoeting met het edelhert in de omgeving van Wolfheze groter. Het leefgebied van dit indrukwekkende dier wordt met de bouw van de ecoducten over de A50 en de A12 (ecoduct Jac. P. Thijsse) aanzienlijk vergroot.

Wandelmogelijkheden uitgebreid

Direct naast het ecoduct Wolfhezerheide wordt een voor Gelderland unieke wandelvoorziening gebouwd. Hiermee wordt voor langeafstandswandelaars een nieuwe noord - zuid verbinding gecreëerd tussen beide bijzondere heidegebieden. De voorziening past daarmee in het provinciaal en gemeentelijk beleid om knelpunten in wandelroutes op te lossen. De provincie Gelderland en de gemeente Renkum dragen financieel dan ook bij aan deze wandelvoorziening. Samen met belangstellenden uit Wolfheze en omgeving wordt, in opdracht van de gemeente Renkum, door Landschapsbeheer Gelderland een zogenaamd 'klompenpad' ontwikkeld dat in de buurt van, of mogelijk zelfs over de wandelvoorziening gaat lopen.

Verrijking

Naast de provincie, de gemeente en Natuurmonumenten hebben meerdere partijen gepleit voor de realisatie van een dergelijke wandelvoorziening door Rijkswaterstaat. Zoals Pro Persona: "Ons' bos wordt er groter door.

De bestaande paden worden opnieuw met elkaar verbonden en de uitloop naar de Wolfhezerheide is een verrijking. De tijd dat onze cliënten verplicht met de wandelvereniging meeliepen behoort allang tot het verleden, maar er wordt natuurlijk nog steeds gewandeld. Onze ergotherapeute leidt bijvoorbeeld twee nordic-walking groepjes en gaat regelmatig kijken hoe de bouw vordert. Intern is er al afgesproken om straks aan 'de overkant' te gaan picknicken. Een voorwaarde voor ons was dat de oversteek straks veilig kan plaatsvinden. Daarmee is met het ontwerp goed rekening gehouden."

Nieuwe wandelingen

Ook het landelijke Wandelplatform (www.wandelnet.nl) is enthousiast: "De A50 kruist twee Lange Afstand Wandelpaden (hoofdinfrastructuur wandelnet): het Maarten van Rossumpad (LAW 4) en het Trekvogelpad (LAW 2). Om dit knelpunt op te lossen hebben wij gepleit voor de voorziening die nu ook wordt gerealiseerd. Wij hopen ook in de toekomst op deze positieve manier met elkaar samen te werken! Doordat de wandelvoorziening gescheiden van het ecoduct wordt gebouwd wordt het natuurbelang niet geschaad. Door een paar kijkgaten in een scherm kunnen recreanten mogelijk wel een glimp opvangen van de overstekende dieren. Zodra de voorziening gereed is gaan we de bestaande Lange Afstand Wandelpaden hier overheen laten lopen. Ook zullen we onderzoeken of nieuwe wandelingen, zoals NS-wandeltochten, over de nieuwe overbrugging haalbaar zijn."

Wandelpad door het bos van Pro Persona Foto: A. Schulten

Open dag bouwlocatie

Ongetwijfeld krijgt u van een afstand de vorderingen van de werkzaamheden voor het ecoduct Wolfhezerheide mee. Deze zomer biedt Rijkswaterstaat u de kans om de bouwlocatie te bezoeken en een kijkje achter de schermen te nemen. Wat komt er allemaal kijken bij de bouw van een ecoduct, hoe ver zijn we al, wat zal de impact zijn van het ecoduct op de aangrenzende natuurgebieden, wat maakt het gebied cultuurhistorisch zo bijzonder en voor welke dieren bouwen we dit ecoduct? U hoort het allemaal op de open dag, die plaatsvindt in augustus / september van dit jaar. Over de exacte datum en het programma wordt u nader geïnformeerd.

Globale planning ecoduct

April - mei

- Bouw landhoofd oostzijde

Mei - juni

- Plaatsen / leggen liggers

Juni - november

- Inrichting ecoduct

Augustus / september

- Open dag

November 2011

- Openstelling ecoduct en wandelvoorziening

Derde nieuwsbrief

- De derde en tevens laatste nieuwsbrief over de bouw van het ecoduct ontvangt u deze winter rond de openstelling.

Dit is een uitgave van

Rijkswaterstaat

in samenwerking met:

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Gemeente Renkum

≡ provincie
Gelderland

Natuurmonumenten

Pro Persona
geestelijke gezondheidszorg

Kijk voor actuele informatie over de werkzaamheden
op www.rijkswaterstaat.nl/A50Valburg-Grijsoord
of bel 0800 - 8002 (ma t/m zo 06.00 - 22.30 uur, gratis)

Specifieke informatie over het natuurgebied vindt u
op www.natuurmonumenten.nl

mei 2011 | ON0511CP008